

CERIMÒNIA ACADÈMICA D'INVESTIDURA
COM A DOCTOR HONORIS CAUSA DEL PROFESSOR ROBERT M. SOLOW

PARLAMENT DEL DR. JOSEP JOAN MORESO,
RECTOR MAGNÍFIC DE LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA



29 de febrer del 2008
Auditori del campus de la Ciutadella
UNIVERSITAT POMPEU FABRA

És un honor per a una universitat jove, com la Universitat Pompeu Fabra, distingir amb el doctorat honoris causa el professor Robert Solow, un dels millors representants de la ciència econòmica contemporània. No em detindrà —ja ho ha fet el professor Jaume Ventura, autor de la *laudatio*— en la biografia intel·lectual del professor Solow, que inclou el premi Nobel de 1987; ni en el valor de les seves contribucions a l'adequada comprensió del creixement econòmic, mostrant la rellevància central del progrés tecnològic. Em detindrà només en tres aspectes que l'acte d'avui posen de manifest.

En primer lloc, aquesta distinció és la mostra de la maduresa acadèmica del Departament d'Economia i Empresa, que en només divuit anys ha estat capaç d'assolir una vitalitat que el situa entre els millors departaments d'Economia i Empresa d'Europa i del qual la Universitat Pompeu Fabra es beneficia i s'enorgulleix. Hi ha molts elements que ho indiquen: el nombre de publicacions i de citacions indexades, el nombre de projectes de recerca, la vàlua dels graus i dels

postgraus que s’hi imparteixen, la qualitat de les tesis doctorals, la internacionalització del Departament pel que fa al personal acadèmic i als estudiants. Podem quedar-nos només amb un indicador recent i significatiu. El Consell Europeu de Recerca ha fet pública fa poc la llista de joves investigadors europeus distingits amb les anomenades *starting grants*, concedides a tres-cents joves investigadors de departaments universitaris i centres europeus de recerca, pels mèrits del seu currículum i del seu projecte de recerca individual, sobre un nombre que superava les nou mil sol·licituds. Doncs bé, dues d’aquestes *starting grants* han estat per a dues persones del Departament d’Economia de la Universitat i dues més per a persones que es van doctorar en aquest departament i que ara són en altres centres o departaments europeus. Per tant, que el professor Robert Solow ingressi al Claustre de doctors de la Universitat Pompeu Fabra a través del Departament d’Economia i Empresa —simbolitzat pel fet que el seu padrí sigui el professor Andreu Mas-Colell, que és el fundador del Departament—, és un símptoma de l’excel·lència que guia les actuacions dels seus membres. I és, d’altra banda, quelcom que mereix l’agraïment més sincer cap al professor Solow. En nom de tota la nostra comunitat universitària: gràcies, professor Solow.

En segon lloc, el mateix any 1987 —en el qual es concedia al professor Solow el premi Nobel—, un altre economista que onze anys després seria també distingit amb el mateix premi publicava el llibre *On Ethics and Economics*. En aquest llibre, Amartya Sen distingeix dues maneres d’enfocar l’estudi de l’economia: d’una banda, des de l’obra d’Aristòtil, l’economia guarda relació amb els fins bàsics dels éssers humans, i tracta d’establir de quina manera la producció i la distribució de la riquesa s’entrelliguen amb la consecució d’aquests fins bàsics. Aquest origen vincula l’economia amb l’ètica. Per al segon enfocament, l’economia s’esgota, al marge plenament dels fins últims dels éssers humans —de com hem de viure— amb l’anàlisi de les qüestions tècniques relatives al disseny dels instruments adequats per assolir determinats fins que es consideren donats. És el que Sen anomena *engineering approach*.

És obvi que els economistes clàssics mai no han ignorat que aquestes dues maneres d’enfocar l’estudi de l’economia són complementàries i es necessiten l’una a

l'altra. Em sembla, però, que algunes vegades tenim la temptació de deixar-nos segrestar per la dimensió tècnica, de quedar-nos amb les *technicalities*. Bé, com és obvi, el professor Solow mai no va perdre de vista que als economistes se'ls demanaven les dues coses: capacitat per dissenyar l'enginyeria social adequada i visió per permetre'ns aguditzar la nostra concepció del que significa el benestar per a tots els éssers humans. Vull creure que la participació del professor Solow a l'administració del president Kennedy —a l'inici dels *happy sixties*—, el seu manteniment d'un paradigma keynesià —en temps tan crítics amb el keynesianisme— i, precisament, el fet de referir-se a Amartya Sen com “a sort of conscience of our profession”, responen a aquesta convicció.

En tercer lloc, encara que el model de creixement econòmic del professor Solow és estàndard en la teoria econòmica des de finals dels anys cinquanta i que ha estat objecte per part d'ell mateix i de molts altres economistes de molts refinaments, pot servir-nos a la Catalunya del present per recordar la importància del progrés tècnic. Durant massa temps, el nostre país havia viscut gairebé al marge dels avenços científics i tècnics del món. En els darrers vint-i-cinc anys les coses han canviat molt clarament. Tornaré a l'exemple de les *starting grants*: Catalunya té a hores d'ara uns set milions i mig d'habitants i ha aconseguit per als seus departaments i centres de recerca setze *starting grants*, sobre tres-centes en una Unió Europea que supera els quatre-cents cinquanta milions d'habitants. És una ràtio molt bona, i no hauria estat possible sense les adequades decisions institucionals que en la darrera dècada s'han pres a Catalunya i a Espanya. Cal que, des de la Universitat, donem un suport decidit a aquestes iniciatives, i esperem que els propòsits d'augment del pressupost dedicat a R+D+i fins a arribar al 2% del PIB es compleixin.

No vull acabar sense recordar un tret del professor Solow que, de vegades, tenim la sort que acompanyi els millors acadèmics. Em refereixo a la ironia i al sentit intel·ligent de l'humor. Com tots recordeu, el darrer doctor honoris causa per la nostra universitat és Woody Allen. Doncs bé, us llegiré dos judicis del professor Solow sobre dos altres grans economistes que són encara millors que els guions dels films d'Allen:

“Everything reminds Milton Friedman of the money supply. Everything reminds me of sex, but I try to keep it out of my papers”. Solow va escriure també una vegada que el menyspreu de Galbraith per als béns quotidians de consum “reminds one of the Duchess who, upon acquiring a full appreciation of sex, asked the Duke if it were not perhaps too good for the common people”.

Moltes gràcies